

VNÍMÁNÍ DEZINFORMACÍ A SVOBODY PROJEVU V ČESKÉ REPUBLICE A NA SLOVENSKU

VÝSLEDKY VÝZKUMU VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ

KVĚTEN 2022

GAME CHANGERS

METODOLOGIE A POZADÍ VÝZKUMU

Cíl výzkumu

Cílem výzkumu realizovaného v České republice a na Slovensku ve spolupráci se střeoevropským výzkumným konsorciem Central European Digital Media Observatory (CEDMO) bylo zjistit názory na dezinformační válku ze strany Ruska, zda se podle obyvatel zvyšuje intenzita dezinformací či jak je vnímána otázka svobody projevu.

Výzkumný nástroj

Strukturovaný dotazník o délce cca 5 minut

Metoda sběru dat

Dotazování metodou CAWI pomocí online panelů **Populace.cz** a **Populacia.sk**

Termín sběru dat

Sběr dat byl realizován 30. 4. – 5. 5. 2022

Cílová skupina

Reprezentativní vzorek populace ČR a SR starší 18 let (kvótní výběr dle pohlaví, věku, kraje, velikosti sídla vzdělání)

Celkem ČR n=1026

Celkem SR n=1029

Kontakty

Michal Kormaňák

Account Director

Ipsos Public Affairs

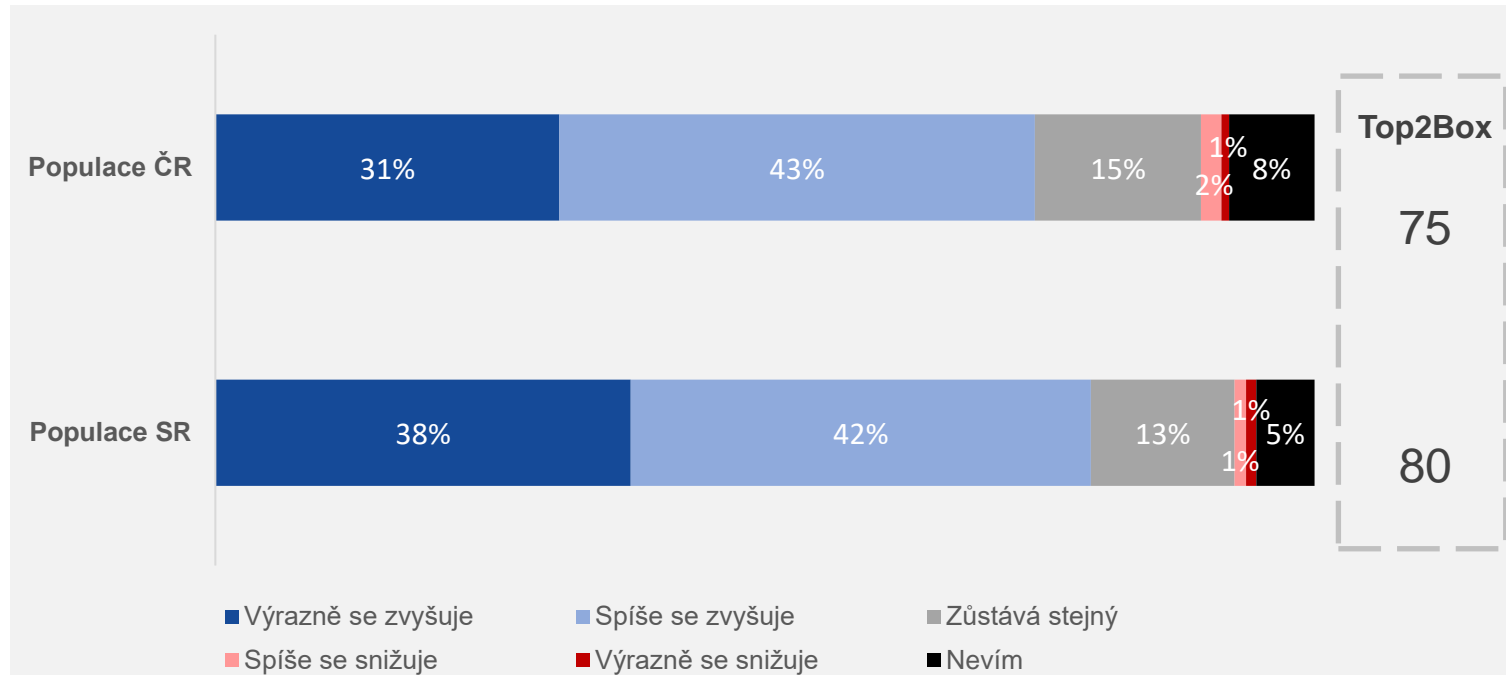
michal.kormanak@ipsos.com

GSM: +420 739 472 302

DEZINFORMACE A JEJICH VNÍMÁNÍ

VÝVOJ INTENZITY A MNOŽSTVÍ DEZINFORMACÍ V ČESKÉ REPUBLICĚ A NA SLOVENSKU

Tři čtvrtiny české populace souhlasí s tím, že se vývoj intenzity a množství dezinformací v České republice zvyšuje. Na Slovensku je toto číslo ještě o něco větší, konkrétně 80 %.

Sociodemografický detail

- Češi žijící v domácnosti s čistým příjmem do 20 tisíc korun častěji než zbytek populace uvádí, že intenzita dezinformační kampaně vyvíjí (19 % vs 8 %).
- Slováci ve věku 40 až 49 let jsou nejméně přesvědčení, že se intenzita dezinformační kampaně zvyšuje (70 % vs 80 %).
- Občané ČR, kteří uvádějí, že informační válka je pouze záminkou vlád k omezování svobody slova, si častěji myslí, že se intenzita dezinformační kampaně výrazně zvyšuje (43 % vs 31 %).

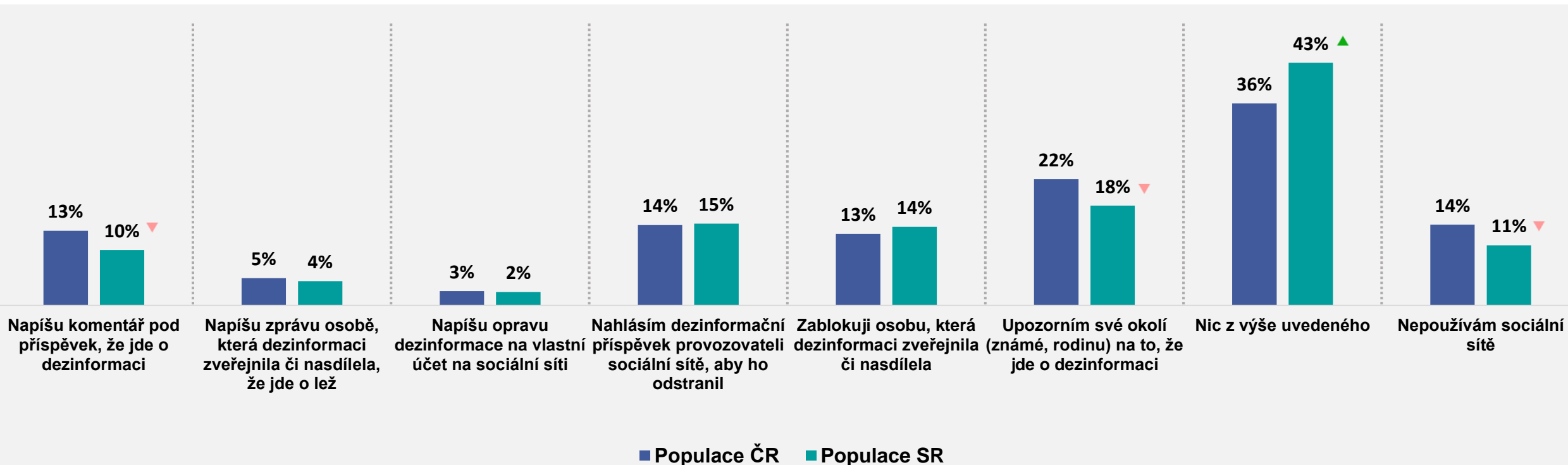
Pozn.: T2B = sloučení odpovědí „rozhodně ano“ a „spíše ano“.

Báze: populace ČR = 1026, populace SR = 1029

Otázka: Q5: Jaký je podle vás vývoj intenzity a množství dezinformací v České republice?

REAKCE NA DEZINFORMACE NA SOCIÁLNÍCH SÍTÍCH

Pokud Češi i Slováci narazí na dezinformaci na sociálních sítích, která se věnuje válce na Ukrajině, pětina z nich na tuto dezinformaci upozorní své okolí. 36 % Čechů a 43 % Slováků však neudělá nic.

Sociodemografický detail

- Nejmladší generace Čechů (18-29 let) přistupuje k **nahlašování** dezinformačních příspěvků častěji než zbytek populace (29 % vs 14 %). **Lidé starší 70 let** pak nejčastěji **upozorní své známé a rodinu na dezinformace** (35 % vs 22 %).
- I na **Slovensku** nejčastěji k **nahlašování** příspěvků přistupuje **nejmladší věková skupina** oproti zbytku populace (28 % vs 15 %), ta ale i nejčastěji upozorňuje své okolí (33% vs 18 %).

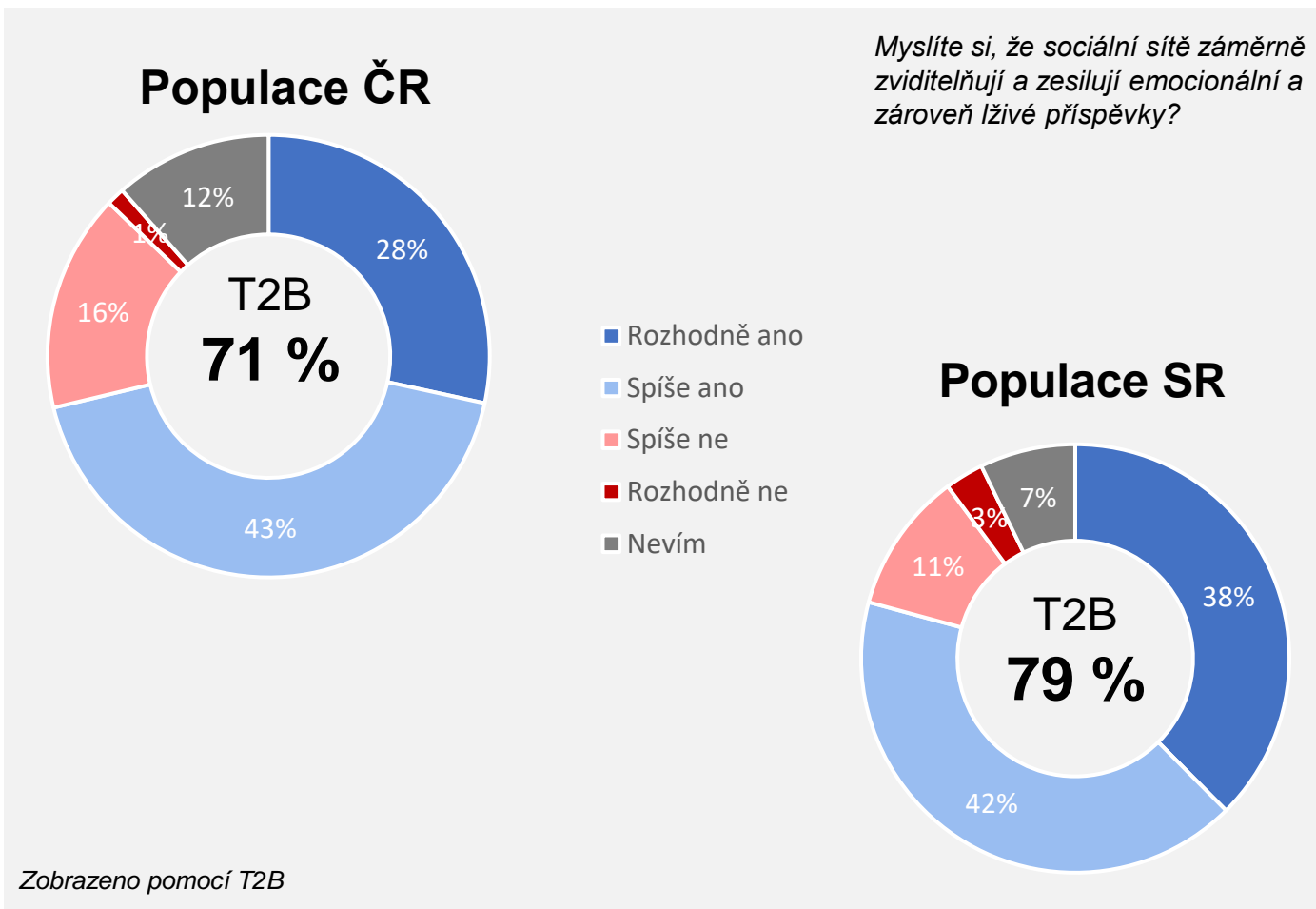
Signifikance: ▲ ▼ Větší/menší než populace ČR/SR

5 Báze: populace ČR = 1026, populace SR = 1029

Otázka: Q2. Co z následujícího uděláte, pokud si přečtete dezinformaci (kterou Vy osobně jako dezinformaci rozeznáte) o válce na Ukrajině na sociálních sítích?:

SOCIÁLNÍ SÍŤ A JEJICH ROLE V DEZINFORMACÍCH

71 % lidí v České republice si myslí, že sociální sítě záměrně zviditelňují a zesilují emocionální a zároveň lživé informace. Na Slovensku pak s tímto výrokiem souhlasí 79 % obyvatel.

Sociodemografický detail

- O tom, že sociální sítě záměrně zviditelňují emocionální a lživé příspěvky **jsou nejčastěji přesvědčeni Češi ve věku 30 až 39** (81 % vs 71 %).
- Naopak **nejméně** tomu věří Češi ve věkové kategorii **50 až 59 let** (63 % vs 71 %).
- Stejně tak jsou o tom **častěji přesvědčeni Slováci ve věku 30 až 39 let** než zbytek populace (89 % vs 79 %).
- **Nejméně** tomu věří na Slovensku lidé ve věku **60 až 69 let** (71 % vs 78 %).

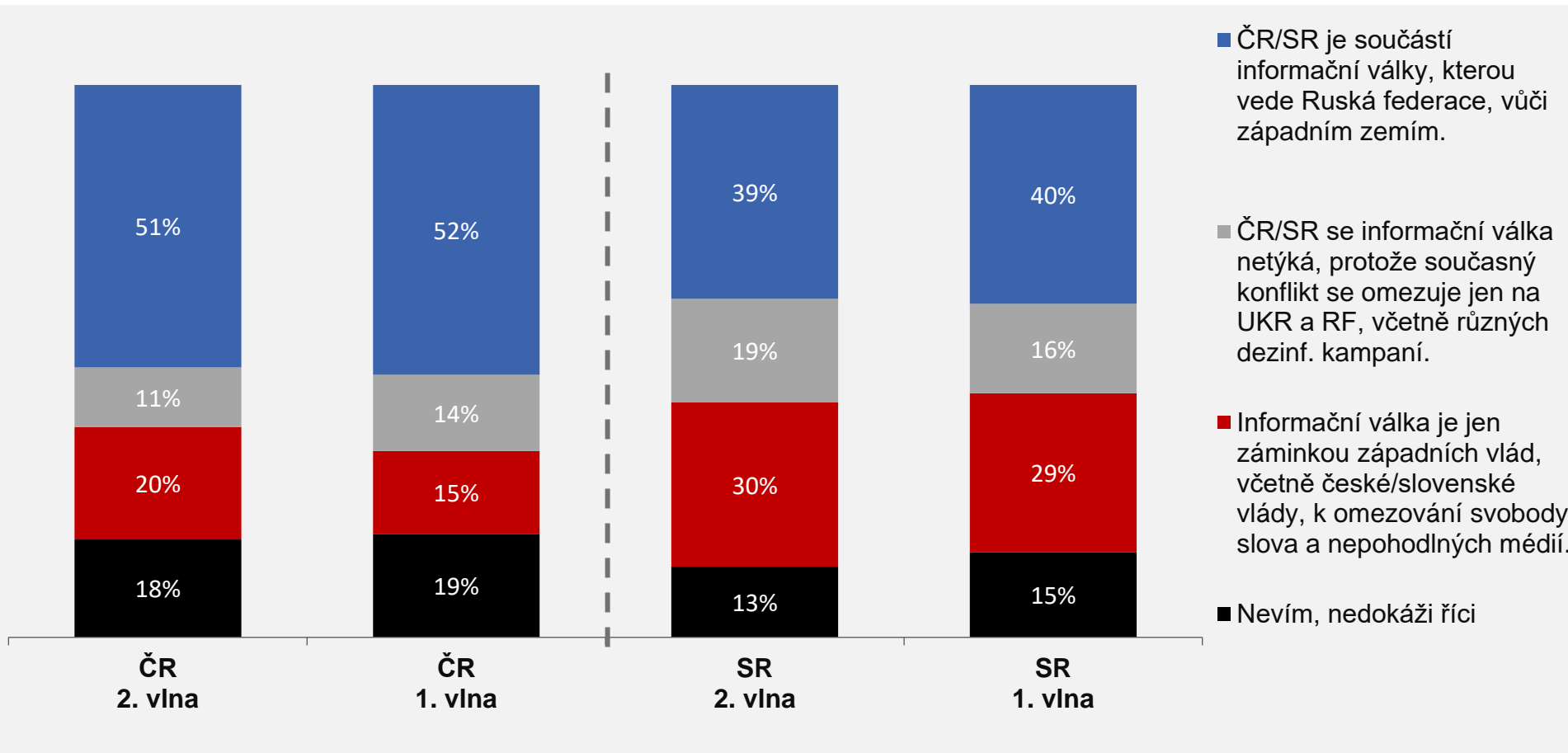
Pozn.: T2B = sloučení odpovědí „rozhodně ano“ a „spíše ano“.

Báze: populace ČR = 1026, populace SR = 1029

Otázka: Q3. Myslíte si, že sociální sítě záměrně zviditelňují a zesilují emocionální a zároveň lživé příspěvky?

VNÍMÁNÍ INFORMAČNÍ VÁLKY V ČESKU A NA SLOVENSKU

Občané ČR ve srovnání s minulým měřením o něco častěji uvádějí, že informační válka je pouze záminkou vlád k omezování svobody slova. Na Slovensku vnímání informační války zůstalo oproti minulé vlně beze změny.

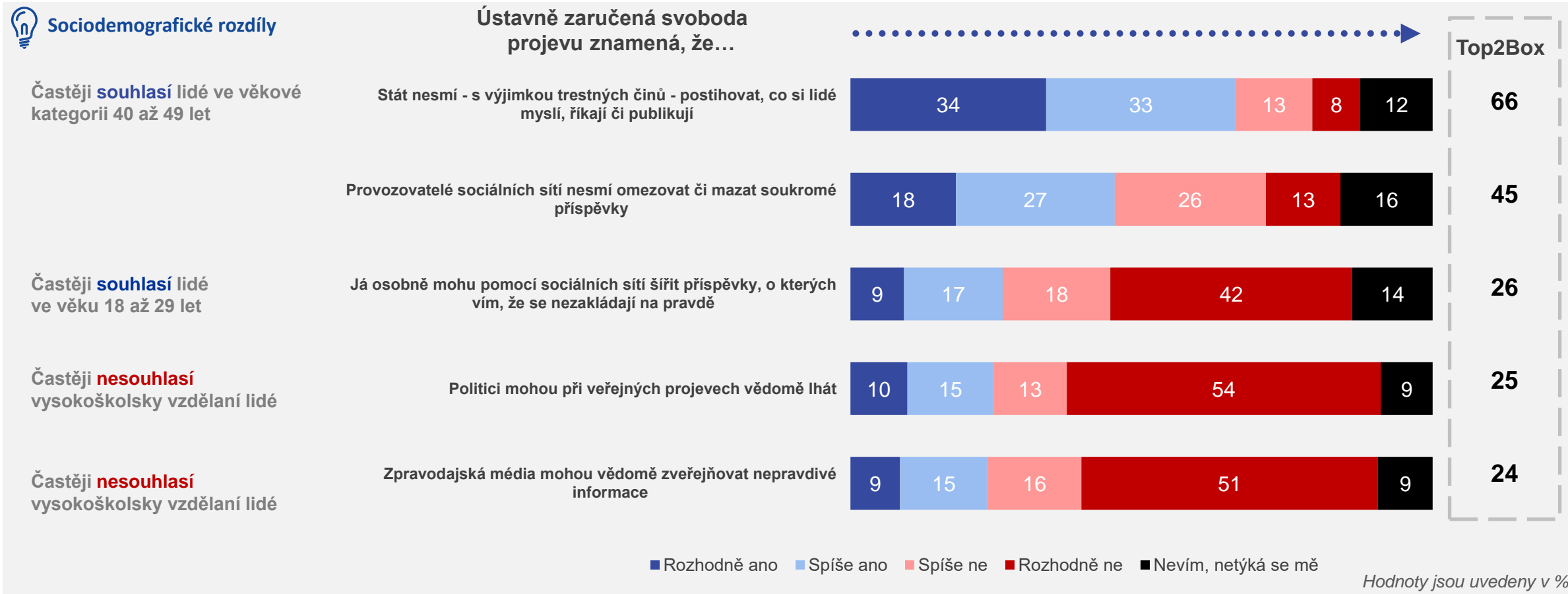
Sociodemografický detail

- Lidé s **vysokoškolským vzděláním** nejčastěji souhlasí s výrokem, že jsou součástí informační války s Ruskem, a to jak v ČR (64 %), tak i na Slovensku (51 %).
- Naopak **nejstarší věková kategorie** 70 a více let nejčastěji uvádí, že informační válka je pouhou záminkou k omezení svobodě slova. V ČR s tímto výrokem souhlasí 32 % lidí starších 70 let a na Slovensku 50 %.
- **Mladší věkové skupiny** si častěji myslí, že jejich země je součástí informační války.

SVOBODA PROJEVU

VNÍMÁNÍ ÚSTAVNĚ ZARUČENÉ SVOBODY PROJEVU: ČESKÁ REPUBLIKA

Podle dvou třetin Čechů ústavně zaručená svoboda projevu znamená to, že stát nesmí – s výjimkou trestných činů – postihovat, co si lidé myslí, říkají či publikují.

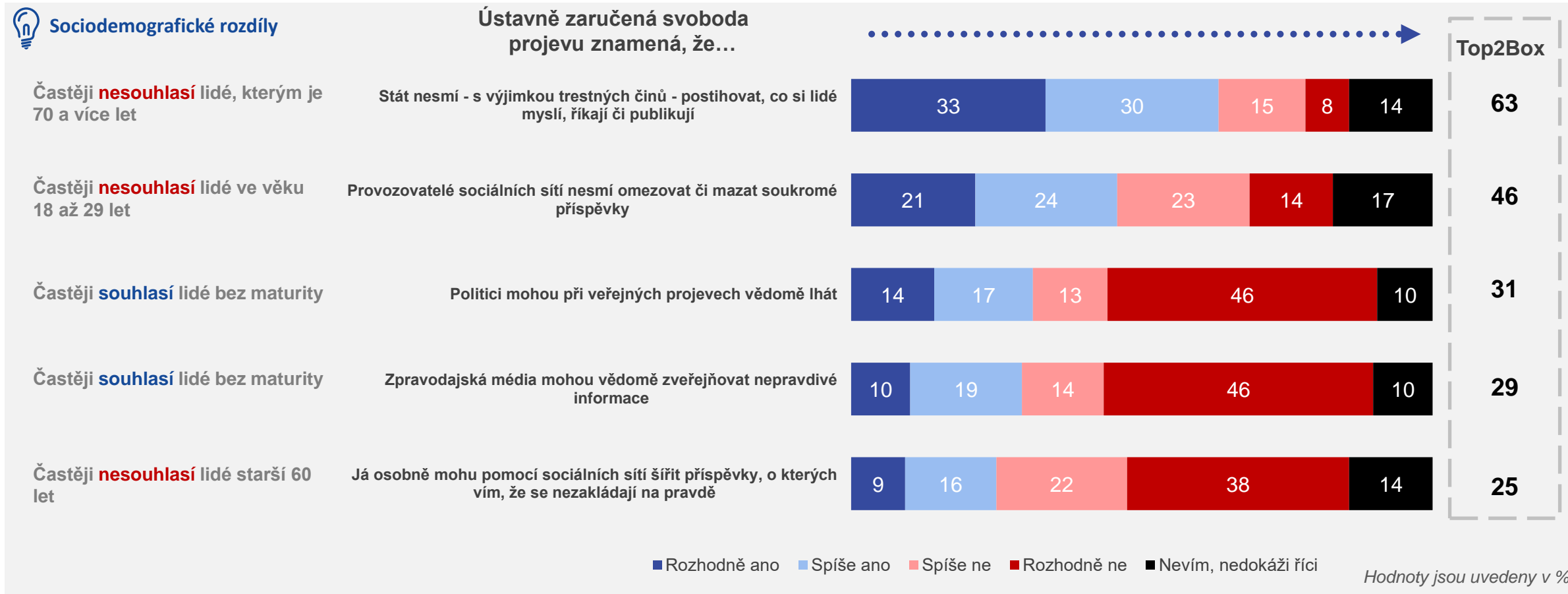
Pozn.: T2B = sloučení odpovědí „rozhodně ano“ a „spíše ano“.

Báze: populace ČR = 1026

Otázka: Q4: Do jaké míry podle Vás následující výroky naplňují ústavně zaručenou svobodu projevu?

VNÍMÁNÍ ÚSTAVNĚ ZARUČENÉ SVOBODY PROJEVU: SLOVENSKO

Čtvrtina Slováků souhlasí s tím, že ústavně zaručená svoboda projevu znamená i to, že mohou pomocí sociálních sítí šířit příspěvky, o kterých ví, že nejsou založené na pravdě.

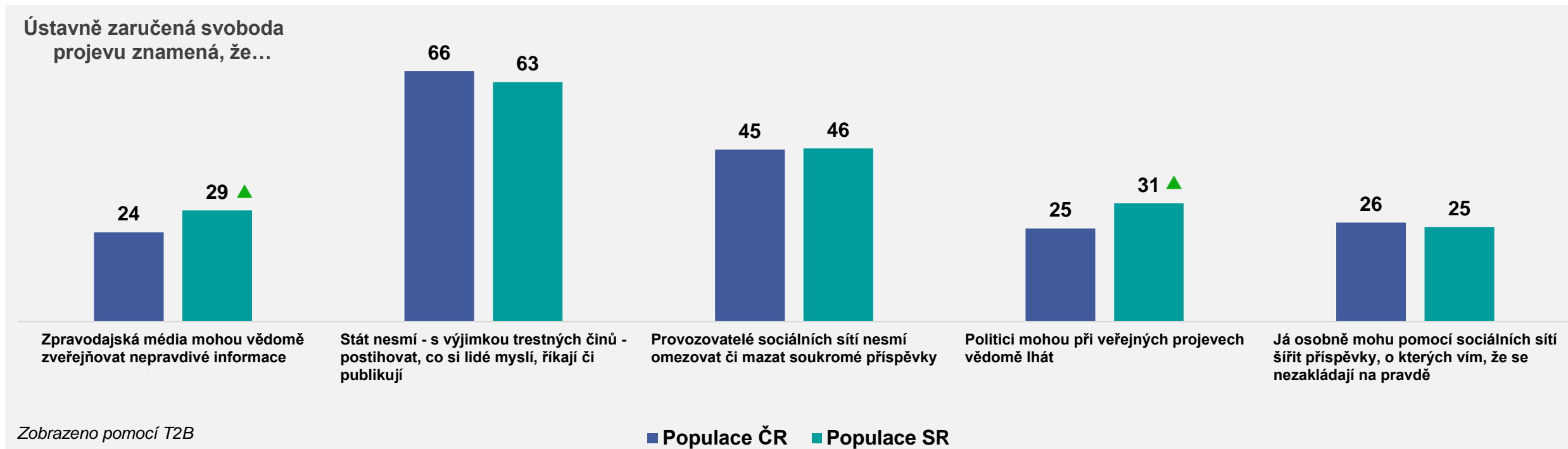
Pozn.: T2B = sloučení odpovědí „rozhodně ano“ a „spíše ano“.

10 Báze: populace SR = 1029

Otázka: Q4: Do akej miery podľa Vás nasledujúce výroky naplňajú ústavou garantovanú slobodu prejavu?

VNÍMÁNÍ ÚSTAVNĚ ZARUČENÉ SVOBODY PROJEVU: SROVNÁNÍ ČR A SR.

Slováci si o něco častěji myslí, že ústavně zaručená svoboda slova umožňuje zpravodajským médiím i politikům záměrně lhát či zveřejňovat nepravdivé informace.

Názor na informační válku a mazání příspěvků na sociálních sítích

- S výrokem, že provozovatelé sociálních sítí nesmí omezovat či mazat příspěvky, **souhlasí přibližně jedna třetina** lidí, kteří si myslí, že **ČR/SR je součástí informační války** (ČR 37 %, SR 36 %), významně méně než celá populace.
- Naopak **většina** lidí, kteří si myslí, že **informační válka je pouze záminkou** vlád k omezování svobody slova, s tímto názorem **souhlasí** (ČR 64 %, SR 64 %).

Pozn.: T2B = sloučení odpovědí „rozhodně ano“ a „spíše ano“.

Signifikance: ▲▼ Větší/menší než populace ČR/SR

11 Báze: populace ČR = 1026, populace SR = 1029

Otázka: Q4: Do jaké míry podle Vás následující výroky naplňují ústavně zaručenou svobodu projevu?

**VÍCE INFORMACÍ:
cedmo@cedmohub.eu**